

LECTIO XVII: ΦΟΒΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΑΓΝΩΣΤΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι στρατιώτες του Καίσαρα στη Γαλατία, πριν έρθουν σε επαφή με τους Γερμανούς, άκουσαν από Γαλάτες και εμπόρους πολλές τερατολογίες για τη σωματική διάπλαση και τη δύναμη των Γερμανών. Η ταραχή και ο τρόμος τους μπροστά στο άγνωστο ήταν τόσο, ώστε πολλοί από τους απόλεμους ευγενείς της Ρώμης που συνόδευαν τον Καίσαρα ζητούσαν με διάφορες προφάσεις 'άδεια' να φύγουν. Μα και αυτοί που έμεναν στο στρατόπεδο δεν ήταν λιγότερο ταραγμένοι. Μόνο όταν αργότερα αντιμετώπισαν στη μάχη τους Γερμανούς, κατάλαβαν την πλάνη τους. Στο παρακάτω απόσπασμα ο Καίσαρας με κάποια ειρωνεία περιγράφει την κατάστασή τους.

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Magnus timor exercitum occupavit ex vocibus Gallorum ac mercatorum, qui Germanos ingenti magnitudine corporum et incredibili virtute esse praedicabant. Alius alia de causa discedere cupiēbat. Nonnulli pudore adducti remanebant. Hi neque vultum fingere neque lacrimas tenēre poterant; abditī in tabernaculis aut suum fatum querebantur aut cum familiaribus suis commune periculum miserabantur. Totis castris testamenta obsignabantur. Horum vocibus ac timore paulatim etiam ii, qui rei mililaris	Μεγάλος φόβος το στρατό κατέλαβε από τις φωνές / (φήμες / διαδόσεις) των Γαλατών και των εμπόρων, οι οποίοι, ότι οι Γερμανοί φοβερού μεγέθους / (σωματικής διάπλασης) και απίστευτης ανδρείας ήταν, διακήρυσσαν. Άλλοι, προβάλλοντας ο καθένας και άλλη δικαιολογία, να φύγουν ήθελαν. Μερικοί σπρωγμένοι από ντροπή παρέμεναν. Αυτοί ούτε να προσποιηθούν ούτε να κρατήσουν τα δάκρυα δεν μπορούσαν· κρυμμένοι στις σκηνές είτε για τη μοίρα τους παραπονιούνταν είτε με τους δικούς τους / (φίλους) τον κοινό κίνδυνο θρηνούσαν. Σ' όλο το στρατόπεδο διαθήκες υπογράφονταν και σφραγίζονταν. Από τις διαδόσεις αυτών και από το φόβο σιγά-σιγά ακόμα και αυτοί, οι οποίοι στα στρατιωτικά πράγματα έμπειροι θεωρούνταν, ταραζόνταν.

periti habebantur, perturbabantur.	
---------------------------------------	--

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

vocibus: ὅπα < Foπα = φωνή· ἔπος < Feπος virtute: < vir praedicābant : ≠ praedīco = προλέγω fingere: ef-figies· figura = σχῆμα· πρβ. φιγούρα << ιτ. tabernaculis: υποκορ. του taberna > ταβέρνα querebantur: > querēla commune: πρβ. κομμουνισμός << γαλλ. miserabantur: miseria obsignabantur: signum paulatim: πρβ. paucus, parvus, παῦρος periti: πείρα, periculum.
--

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ		
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ
<u>A' ΚΛΙΣΗ</u> ΘΗΛΥΚΑ ✓ Causa-causae = αιτία ✓ Lacrima-lacrimae = δάκρυ <u>B' ΚΛΙΣΗ</u> ΑΡΣΕΝΙΚΑ ✓ Gallus-Galli = Γαλάτης ✓ Germanus-Germani = Γερμανός ΟΥΔΕΤΕΡΑ ✓ Tabernaculum-tabernaculi = σκηνή ✓ Fatum-fati = μοίρα ✓ Periculum-periculi = κίνδυνος ✓ Testamentum-testamenti = διαθήκη ✓ Castrum-castri = φρούριο Castra-castrorum = στρατόπεδο <u>Γ' ΚΛΙΣΗ</u> ΑΡΣΕΝΙΚΑ ✓ Timor-timoris = φόβος ✓ Mercator-mercatoris = έμπορος ✓ Pudor-pudoris = ντροπή ✓ Familiaris-familiaris = οικείος/δικός/φίλος(ουσιαστικο ποιημένο επίθετο) ΘΗΛΥΚΑ ✓ Vox-vocis = φωνή/διάδοση ✓ Magnitudo-magnitudinis = μέγεθος/ανάστημα ✓ Virtus-virtutis = ανδρεία ΟΥΔΕΤΕΡΑ ✓ Corpus-corporis = σώμα/κορμί <u>Δ' ΚΛΙΣΗ</u> ΑΡΣΕΝΙΚΑ ✓ Exercitus-exercitus = στρατός ✓ Vultus-vultus = πρόσωπο <u>E' ΚΛΙΣΗ</u> ΘΗΛΥΚΑ ✓ Res-rei = πράγμα,πραγματικότητα	<u>B' ΚΛΙΣΗ</u> ✓ Totus-tota-totum = ολόκληρος-η-ο ✓ Magnus-magna-magnum = μεγάλος-η-ο Maior-maior-maius Maximus-maxima-maximum ✓ Peritus-perita-peritum = έμπειρος-η-ο Peritior-peritior-peritius Peritissimus-peritissima-peritissimum <u>Γ' ΚΛΙΣΗ</u> ✓ Incredibilis-incredibilis-incredibile = απίστευτος-η-ο ✓ Militaris-militaris-militare = σταρτιωτικός-η-ο Militarior-militarior-militarius -,-,- ✓ Communis-communis-commune = κοινός-η-ο Communior-communior-communius Communissimus-communissima-communissimum ✓ Ingens-ingens-ingens (ingentis) = πελώριος/τεράστιος/φοβερός-η-ο Ingentior-ingentior-ingentius Ingentissimus-ingentissima-ingentissimum	<u>ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΡΗΜΑ</u> ✓ sum-fui-_-esse = είμαι ✓ possum-potui-_-posse = μπορώ <u>A' ΣΥΖΥΓΙΑ</u> ✓ occupo-occupavi-occupatum-occupare = καταλαμβάνω ✓ praedico-predicavi-praedicatum-praedicare = διακηρύσσω ✓ obsigno-obsignavi-obsignatum-obsignare = υπογράφω και σφραγίζω ✓ perturbo-perturbavi-perturbatum-perturbare = ταρασσω ✓ misero-miseratus sum-miserari = θρηνώ <u>B' ΣΥΖΥΓΙΑ</u> ✓ teneo-tenui-tentum-tenere = κρατώ ✓ habeo-habui-habitu-m-habere = έχω/θεωρώ ✓ remaneo-remansi-remansum-remanere = παραμένω <u>Γ' ΣΥΖΥΓΙΑ</u> ✓ discedo-doscessi-discessum-discedere = αποχωρώ/διασκορπίζομαι ✓ cupio-cupivi/cupii-cupitum-cupere = επιθυμώ/θέλω ✓ adduco-adduxi-adductum-adducere = παρασύρω/παρακινώ ✓ fingo-finxi-fictum-fingere = πλάθω In-vultum fingo = προσποιούμαι ✓ abdo-abdidi-abditum-abdere = κρύβομαι ✓ queror-questus sum-queri = παραπονιέμαι
ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ	ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ
✓ et = και (συμπλεκτικός)	✓ Ex+αφαιρετική	✓ Is-ea-id = αυτός-η-ο (οριστική)

✓ atque/ac = και (συμπλεκτικός) ✓ etiam = ακόμη και (συμπλεκτικός-επιδοτικός) ✓ aut...aut = ή...ή (διαζευκτικός) ✓ neque...neque = ούτε...ούτε (αντιθετικός)	✓ De+αφαιρετική ✓ In+αφαιρετική ✓ Cum+αφαιρετική	✓ Suus-sua-suum = δικός-η-ο του (κτητική) ✓ Hic-haec-hoc = αυτός-η-ο (δεικτική) ✓ Qui-quae-quod = ο οποίος-α-ο(αναφορική) ✓ Alius-alia-aliud = άλλος-η-ο (αόριστη ουσιαστική και επιθετική) ✓ Nonnullus-nonnulla-nonnullum = κάποιος-α-ο (αόριστη επιθετική) ✓ Totus-tota-totum = ολόκληρος-η-ο (αντωνυμικό επίθετο)
ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ		
✓ Paulatim = λίγο λίγο/ σιγά σιγά		

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
Magnus timor exercitum occupavit ex vocibus Gallorum ac mercatorum: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
Magnus: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του επιθέτου β' κλίσης magnus-magna-magnum timor: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης timor-timoris exercitum: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού δ' κλίσης exercitus-exercitus occupavit: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρακείμενος, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας occuro-occupavi-occupatum-occupare ex: πρόθεση + αφαιρετική vocibus: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης vox-vocis Gallorum: γενική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικοποιημένου επιθέτου β' κλίσης Gallus-Galli ac: συμπλεκτικός σύνδεσμος mercatorum: γενική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης mercator-mercatoris	occupavit: ρήμα timor: υποκείμενο στο occupavit magnus: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο timor exercitum: αντικείμενο στο occupavit ex vocibus: εμπρόθετος προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου Gallorum: γενική υποκειμενική στο vocibus mercatorum: γενική υποκειμενική στο vocibus
qui Germanos ingenti magnitudine corporum et incredibili virtute esse praedicabant: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο Gallorum και mercatorum. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui, εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρατατικού, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν	
qui: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της αναφορικής αντωνυμίας qui-quae-quod Germanos: αιτιατική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικοποιημένου επιθέτου β' κλίσης Germanus-Germani ingenti: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του τριγενούς και μονοκατάληκτου επιθέτου γ' κλίσης ingens-ingens-ingens(ingentis) magnitudine: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης magnitudo-magnitudinis corporum: γενική πτώση, πληθυντικός αριθμός, ουδέτερο γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης corpus-corporis et: συμπλεκτικός σύνδεσμος	praedicabant: ρήμα, qui: υποκείμενο στο praedicabant esse: αντικείμενο στο praedicabant και ειδικό απαρέμφοτο Germanos: υποκείμενο στο esse (ετεροπροσωπία) magnitudine: αφαιρετική της ιδιότητας στο Germanos virtute: αφαιρετική της ιδιότητας στο Germanos ingenti: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο magnitudine corporum: γενική κτητική στο magnitudine incredibili: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο virtute.

incredibili: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του τριγενούς και δικατάληκτου επιθέτου γ' κλίσης incredibilis-incredibilis-incredibile virtute: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης virtus-virtutis esse: απαρέμφατο, χρόνος ενεστώτας του βοηθητικού ρήματος sum,fui,_esse praedicabant: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός, ενεργητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας praedico-predicavi-praedicatum-praedicare	
Alius alia de causa discedere cupiebat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
Alius: ονομαστική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας ή αντωνυμικού επιθέτου alius-alia-aliud alia: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας ή αντωνυμικού επιθέτου alius-alia-aliud de: πρόθεση + αφαιρετική causa: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης causa-causae discedere: απαρέμφατο, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος γ' συζυγίας discedo-doscessi-discessum-discedere cupiebat: γ' ενικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός, ενεργητική φωνή του ρήματος γ' συζυγίας cupio-cupini/cupii-cupitum-cupere	cupiebat: ρήμα alius: υποκείμενο στο cupiebat discedere: αντικείμενο στο cupiebat και τελικό απαρέμφατο de causa: εμπρόθετος προσδιορισμός εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου alia: ονομαστικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο causa
Nonnulli pudore adducti remanebant: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
Nonnulli: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του αντωνυμικού επιθέτου nonnullus-nonnulla-nonnullum pudore: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης pudor-pudoris adducti: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της μετοχής χρόνου παρακειμένου παθητικής φωνής του ρήματος γ' συζυγίας adduco-adduxi-adductum-adducere remanebant: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός, ενεργητική φωνή του ρήματος β' συζυγίας remaneo-remansi-	remanebant: ρήμα nonnulli: υποκείμενο στο remanebant adducti: αιτιολογική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος (nonnulli) pudore: αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου

remansum-remanere	
Hi neque vultum fingere neque lacrimas tenere poterant: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
Hi: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της δεικτικής αντωνυμίας hic-haec-hoc neque: αντιθετικός σύνδεσμος vultum: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού δ' κλίσης vultus-vultus fingere: απαρέμφατο, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος γ' συζυγίας fingo-finxi-fictum-fingere neque: αντιθετικός σύνδεσμος lacrimas: αιτιατική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού α' κλίσης lacrima-lacrimae tenere: απαρέμφατο, χρόνος ενεστώτας, ενεργητική φωνή του ρήματος β' συζυγίας teneo-tenui-tentum-tenere poterant: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός του ρήματος β' συζυγίας possum, potui, _posse	poterant: ρήμα hi: υποκείμενο στο poterant και στα fingere και tenere (ταυτοπροσωπία) fingere: αντικείμενο στο poterant και τελικό απαρέμφατο tenere: αντικείμενο στο poterant και τελικό απαρέμφατο vultum: αντικείμενο στο fingere lacrimas: αντικείμενο στο tenere.
abdi in tabernaculis aut suum fatum querebantur: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
abdi: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της μετοχής χρόνου παρακειμένου, παθητικής φωνής του ρήματος γ' συζυγίας abdo-abdidi-abditum-abdere in: πρόθεση + αφαιρετική tabernaculis: aut: διαζευκτικός σύνδεσμος suum: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, ουδέτερο γένος της κτητικής αντωνυμίας γ' προσώπου suus-sua-suum fatum: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, ουδέτερο γένος του ουσιαστικού β' κλίσης fatum-fati querebantur: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός του αποθετικού ρήματος γ' συζυγίας queror-questus sum-queri	querebantur: ρήμα hi: εννοούμενο υποκείμενο στο querebantur fatum: αντικείμενο στο querebantur suum: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο fatum abdi: χρονική ή τροπική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος (hi) και δηλώνει το προτερόχρονο in tabernaculis: εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο.
aut cum familiaribus suis commune periculum miserabantur: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
aut: αντιθετικός σύνδεσμος cum: πρόθεση + αφαιρετική familiaribus: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του	miserabantur: ρήμα hi: εννοούμενο υποκείμενο στο miserabantur periculum: αντικείμενο στο miserabantur, commune: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός

ουσιαστικοποιημένου επιθέτου γ' κλίσης familiaris-familiaris suis: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της κτητικής αντωνυμίας γ' προσώπου suus-sua-suum commune: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, ουδέτερο γένος του τριγενούς και δικατάληκτου επιθέτου communis-communis-commune periculum: αιτιατική πτώση, ενικός αριθμός, ουδέτερο γένος του ουσιαστικού β' κλίσης periculum-periculi miserabantur: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός του αποθετικού ρήματος α' συζυγίας miseror-miseratus sum-miserari	προσδιορισμός στο periculum cum familiaribus: εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας suis: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο familiaribus
Totis castris testamenta obsignabantur: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
Totis: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, ουδέτερο γένος του αντωνυμικού επιθέτου totus-tota-totum castris: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, ουδέτερο γένος του ουσιαστικού castrum-castrī testamenta: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, ουδέτερο γένος του ουσιαστικού β' κλίσης testamentum-testamenti obsignabantur: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός, παθητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας obsigno-obsignavi-obsignatum-obsignare	obsignabantur: ρήμα testamenta: υποκείμενο στο obsignabantur castris: αφαιρετική της στάσης σε τόπο totis: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο castris
Horum vocibus ac timore paulatim etiam ii... perturbabantur: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό	
Horum: γενική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της δεικτικής αντωνυμίας hic-haec-hoc vocibus: αφαιρετική πτώση, πληθυντικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης vox-vocis ac: συμπλεκτικός σύνδεσμος timore: αφαιρετική πτώση, ενικός αριθμός, αρσενικό γένος του ουσιαστικού γ' κλίσης timor-timoris paulatim: ποσοτικό επίρρημα etiam: συμπλεκτικός επιδοτικός σύνδεσμος ii: ονομαστική πτώσης, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της οριστικής αντωνυμίας is-ea-id perturbabantur: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός, παθητική φωνή του ρήματος α' συζυγίας perturbo-	perturbabantur: ρήμα, ii: υποκείμενο στο perturbabantur vocibus: αφαιρετική του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο perturbabantur timore: αφαιρετική του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο perturbabantur horum: γενική υποκειμενική στο vocibus paulatim: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού

perturbavi-perturbatum-perturbare	
qui rei militaris periti habebantur: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο ii.	
qui: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος της αναφορικής αντωνυμίας qui-quae-quod rei: γενική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του ουσιαστικού ε' κλίσης res-rei militaris: γενική πτώση, ενικός αριθμός, θηλυκό γένος του τριγενούς και δικατάληκτου επιθέτου γ' κλίσης militaris-militaris-militare periti: ονομαστική πτώση, πληθυντικός αριθμός, αρσενικό γένος του επιθέτου β' κλίσης peritus-perita-peritum habebantur: γ' πληθυντικό πρόσωπο, οριστική έγκλιση, χρόνος παρατατικός, παθητική φωνή του ρήματος β' συζυγίας habeo-habui-habitu-m-habere	habebantur: ρήμα qui: υποκείμενο στο habebantur periti: κατηγορούμενο υποκειμένου (στο qui) rei: γενική αντικείμενική στο periti militaris: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο rei